Çanakkale ve Kazdağları Florasından Bazı Odunsu Bitkilerin Peyzaj Mimarlığında Kullanım Olanakları

Füsun ERDURAN[1] Aysun ÇELİK[2] A. Esra ÖZEL CENGİZ[1]

[1]Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Çanakkale
[2]Kocaeli Üniversitesi Arslanbey Meslek Yüksek Okulu Peyzaj Programı

Özet

Türkiye, *Mediterranean, Irano-Turanian* ve *Euro-Siberian* fitocoğrafik bölgelerinin üçüne de sahip olması nedeni ile çok zengin doğal bitki örtüsüne sahiptir. Marmara ve Ege bölgeleri arasında geçiş iklimine sahip olan Çanakkale ili ve bölgenin en önemli yükseltisi olan Kazdağları bölgesi konumu nedeniyle biyolojik çeşitlilik açısından çok zengindir. Bu zengin doğal bitki türlerinin Çanakkale kentinde uygulanan peyzaj planlaması çalışmalarında çok az yer aldığı, kent genelinde daha çok egzotik bitkiler dediğimiz ülkemize yabancı ülkelerden getirilmiş bitki örneklerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada, bölgenin doğal bitki örtüsünden bazı bitkilerin peyzaj mimarlığı çalışmalarında kullanılabilme olanakları belirlenerek kente kazandırılmaları amaçlanmıştır. Çalışmada, Çanakkale ve Kazdağları bölgesinde doğal olarak yayılış gösteren odunsu bitkilerden 12 cinse ait türlerin peyzaj mimarlığı çalışmalarında farklı tasarımlarda estetik ve fonksiyonel olarak kullanılabileceği tespit edilmiştir. Bu bitkilerin peyzaj mimarlığı çalışmalarında kullanım olanaklarının belirlenebilmesi için bitkilerin form, doku, yaprak renk etkisi, çiçek güzelliği, gövde ve dal güzelliği, meyve güzelliği, sonbahar yaprak renk etkisi, form güzelliği, seyir güzelliği, gölge etkisi ve kış manzarası oluşturabilme gibi özelliklerine bakılarak peyzaj değerleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çanakkale, Kazdağı, odunsu bitki, peyzaj mimarlığı.

The Usage of Some Woody Plants, From The Flora of Çanakkale and Mount Ida in Landscape Architecture

Abstract

Because Turkey has the three phytogeographic regions; Mediterranean, Irano-Turanian and the Euro-Siberian, it has very rich vegetation. Between the climates of Marmara and the Aegean, Çanakkale and the regions most important altitude Mount Ida has a very rich biological diversity because of it's regional position. This rich natural vegetation can't be seen in the much in the Çanakkale architecture planning, as they use exotic plants that are bought from foreign countries to our country. In this study, some plants from the region's natural vegetation in the study of the possibilities of the usage of landscape architecture and integration to the city were to be determined. The studies have shown that 12 species of the woody plants that spread naturally in the Çanakkale and Mount Ida region can be used in different designs in landscape architecture in a aesthetical and functional way. To determine the usage of these plants they looked at some features like, the form, tissue, the effect of the color of the leafs, the beauty of the flower, the beauty of the stem and the branches, the beauty of the fruits, autumn leaf color effect, beauty of the form, the beauty to the eye, the shadow effect and the winter landscape. By this they have determined the landscape values.

Key Words: Çanakkale, Ida Mountain, woody plants, Landscape architecture.

Giriş

Türkiye, *Mediterranean, Irano-Turanian* ve *Euro-Siberian* fitocoğrafik bölgelerinin üçüne de sahip olması nedeni ile doğal bitki örtüsü açısından oldukça zengindir (Davis, 1965). Türkiye'de doğal olarak yayılış gösteren bitki türlerinin sayısı Avrupa kıtasının tümünde yayılış gösteren bitki türlerinin sayısına yakındır. Türkiye'nin bu özelliği bitkilerin yetişme ortamlarının çeşitliliğinden kaynaklanmaktadır (Avcı, 2005). Çanakkale kentini de içine alan Akdeniz iklim bölgesi, kuzeyde Gelibolu yarımadasından başlayarak Güney Marmara bölümünde Biga yarımadası üzerinden güneye doğru uzayıp Ege bölümü ve Göller yöresi dışındaki Akdeniz bölgesini kapsamına alır (Atalay, 2002). Akdeniz iklimi, fotoperyodizmi günlük ve mevsimlik olan, yağışları soğuk veya nispeten

soğuk mevsimlere toplanmış, kurak devresi yaz olan tropik dışı bir iklimdir (Akman, 1995). Akdeniz bölgesinde azalan yağış ve artan sıcaklıkla oluşan daha da kurak ortam koşulları peyzaj mimarlığı bitkisel uygulamalarında yeni yaklaşımları zorunlu kılmıştır. Peyzaj mimarlığı uygulamalarında bakım maliyetlerinin azaltılması, sağlıklı bir bitki dokusu sağlanması, yerel çevreye uyum, çevre kalitesinin iyileştirilmesi gibi nedenlerle doğal türlerin kullanılması büyük önem taşımaktadır.

Özellikle bitkisel tasarım uygulamalarında ekolojik, estetik, ekonomik faydaları yanında su kaynaklarının korunmasında bölgeye özgü doğal türler etkin bir çözüm niteliğindedir. Doğal tür ve genotiplerin hastalık ve zararlılar ile tuz, düşük ve yüksek sıcaklık, kuraklık gibi çevresel stres faktörlerine dayanıklılıkları fazladır. Dışarıdan getirilen egzotik türlerin ortam koşullarına duyarlılıkları daha fazla, sulama, gübreleme ve ilaçlama istek ve masrafları yüksektir (Atik ve Karagüzel, 2007). Aynı zamanda sorunlu alanlarda özellikle erozyon kontrolü amacı ile yapılacak bitkilendirme çalışmalarında doğal bitki örtüsüne ait türler çok önemlidir (Menashe, 2001; Yahyaoğlu ve ark., 2006). Fakat ülkemizde son yıllarda yabancı ülke orijinli bitkilerin (egzotik bitki) kullanımı çok artmıştır. Bu durum ülke ekonomisini olumsuz etkilediği gibi, ekolojik uyumsuzluk nedeni ile de büyük kayıplar oluşturmaktadır (Yılmaz, 2009).

Egzotik bitkilerinin bazıları yayılıcı özelliklerinden dolayı doğal bitki türleri üzerinde baskı oluşturmakta ve ekolojik dengeyi de tehdit etmektedir (Uslu, 2002). Aynı zamanda mevcut habitattaki bazı canlılar ancak doğal bitki toplulukları ile birlikte bulunur (Shaw ve ark., 1996). Bu bağlamda doğal bitki türlerinin kentsel alanlarda kullanımı çok önemlidir. Konumu nedeni ile zengin floraya sahip olan Çanakkale kentinin doğal bitki örtüsünde yer alan türler kentsel yeşil alanların tasarımında kullanılabilecek niteliktedir. Kentin sahip olduğu bu doğal bitki türlerinin kullanımı ile yeşil alanlardaki bitki türleri kentin olumsuz hava şartlarına daha iyi dayanabilecek ve bakım şartları daha kolay ve ekonomik olacaktır. Bu nedenle bölgede süs bitkisi niteliği taşıyan doğal bitki türlerinin peyzaj mimarlığı açısından değerlerinin belirlenmesi önemli bulunmuştur. Bu amaçla çalışmada kentsel yeşil alanların düzenlenmesinde kullanıma uygun olan doğal bitki türlerinin nitelikleri araştırılarak, kentte kullanım olanakları belirlenmiştir.

Materyal ve Yöntem

Çalışmanın ana materyalini Çanakkale kenti oluşturmaktadır. Çanakkale Türkiye'nin kuzeybatısında Avrupa ve Asya kıtalarını birbirinden ayıran ve kendi adını taşıyan boğazın iki yakasında kurulmuştur. Çanakkale; Balkan yarımadasının doğu Trakya topraklarına bir kıstakla bağlanmış Gelibolu yarımadası ile, Anadolu'nun batı uzantısı olan Biga yarımadası üzerinde toprakları bulunan bir ilimizdir. Avrupa ve Asya'da toprakları bulunan Çanakkale, Edirne, Tekirdağ ve Balıkesir il sınırları ile çevrilidir. İl sınırlarına; Ege denizinde Türkiye'nin en büyük adası olan Gökçeada ile Bozcaada ve Tavşan adaları da girmektedir. İlin yüzölçümü 9 950 km²'dir (TR22, 2009).

Çalışmanın yönteminde öncelikle Çanakkale kentinin doğal alanlarında arazi çalışmaları yapılmış ve farklı mevsimlerde yapılan gözlemlerle bitkilerin peyzaj mimarlığı tasarımlarında etkili olabilecek özellikleri belirlenmiştir. İkinci aşamada bu bitkilerin özellikleri literatür araştırmaları ile belirlenmiş, hazırlanan çizelge ile süs bitkisi olarak hangi alanlarda kullanılabilecekleri araştırılmıştır. Daha sonra Çanakkale kentindeki süs bitkisi kullanımları incelenmiş ve doğal bitki örtüsünde yer alan bu bitkilerin kentte kullanımları için önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma Bulguları

Çanakkale'de genel olarak Akdeniz iklimi hâkim olup, geçiş iklimi özelliğine sahiptir. Çanakkale'yi çevre illerden ayıran en önemli özelliği yılın büyük bir kısmının rüzgârlı geçmesidir. Yaz aylarında yağış miktarı oldukça düşüktür. İl yüzölçümünün % 55'i ormanlıktır. Kalan diğer alan çayır, mera ve tarıma elverişli arazi ile kaplıdır. Bu ormanlarda karışık cins ağaç toplulukları bulunur. Kızılçam, karaçam, köknar, meşe, kayın türündeki ağaçlar çoğunluktadır. Kazdağı bölgesinde koru tipi ormanlar vardır. İç kısımlarda bozkır görünümlü, cılız otlu, tahıl üretimine elverişli alanlar ile su boylarında her mevsim yeşil kalabilen çayırlara rastlanır (TR22, 2009). Çanakkale kentinin doğal bitki türlerinden örneklerin belirlenmesi amacı ile kentin yakın çevresindeki kırsal alanlar, güney yönünde Bayramiç, kuzey yönünde Lapseki ve batı yönünde Gelibolu yarımadası bölgesi incelenmiştir. Çanakkale doğal bitkileri Literatür taramalarında Kutluk ve Aytuğ (2005)'un Türkiye vejetasyonu ile ilgili olarak yaptıkları çalışmada A1ve B1 karelerinde yer almaktadır. Belirlenen bitki türlerinin süs bitkisi olarak niteliklerinin iyi olması, bölge ikliminde zor şartlarda ve kurak dönemlerde sorun yaşamamaları nedenleri ile tercih edilmişlerdir. Doğal bitki örtüsünde çeşitliliğin en fazla olduğu bölge, güneye doğru Kazdağları ve yakınında yer alan kırsal alanlardır. Bu bölgenin topoğrafik hareketliliği ve iklimi bitki çeşitliliğinin artmasını sağlamaktadır. *Arbutus andrachnea, A. unedo, Cistus creticus, Genista lydia* Boiss., *Phillyrea latifolia, Pistacia terebinthus, Rhus coriaria, Styrax officinalis, Vaccinium myrtillus* bitkileri bu bölgenin doğal örtüsünden belirlenmiştir. Gelibolu yarımadası florasından belirlenen *Myrtus communis* de süs bitkisi olarak kullanıma uygun önemli bir bitki türüdür (Öztürk, 2005). Kazdağları'nın Çanakkale tarafındaki tepelerinde, seyrek orman altlarında *Daphne pontica* ve *Hypericum androsaemum* türleri süs bitkisi niteliğinde kullanılabilecek bitkilerdir. Belirlenen bu bitkilerin peyzaj mimarlığı tasarımlarında kullanılabilmesi için sahip oldukları nitelikler, ekolojik istekleri, morfolojik özellikleri ve peyzaj mimarlığında kullanım olanakları Çizelge 1ve 2 de belirtilmiştir.

Çizelge 1. Bitkilerin morfolojik özellikleri

	Familya	Bitki Adı/ Rakım	Form, Boy, Doku	Yaprak, Dal ve Sürgün Özelliği	Çiçek ve Meyve Özelliği
1	*Anacardiaceae* Alt fam: *Pistaciae*	*Pistacia terebinthus* L. Menengiç 50-1500 m	Yuvarlak formlu, ince dokulu çok dallı, 10 m ağaççık.	Tek tüysü yaprak, 20cm uzunlukta, yaprakçıklar 5-13 tane, 4-8 cm uzunlukta. Geniş mızrak şeklinde, çok kısa saplı. Kabukları küçük pullu, sarımsı boz renkli. Genç sürgünler düzgün çıplak, zeytin yeşili, güzel kokulu, üstü parlak koyu yeşil, altı mat açık yeşil.	Çiçekler bir eşeyli, iki evcikli, kısa sürgünlerde 5-15cm, bileşik salkım kuruluşunda, kısa saplı, yeşilimsi renkte, etkisiz görünüşte. Meyve çarpık yumurta şeklinde, önce kırmızı sonra esmer renkte, kokulu, yenir.
2	*Anacardiaceae* Alt fam: *Pistaciae*	*Rhus coriaria* L. Derici sumağı 600-1900 m	3 m çalı. İnce dokulu, geniş taç.	Herdem yeşil, 20cm uzunlukta, 9-15 yaprakçıklı tüysü yaprak durumunda. Yaprakçıklar 3-5cm., elips şeklinde, kenarları kabaca ve küt dişli, Boz yeşil renkte, kısa saplı. İki yüzü de tüylü. Dalları incedir. Seyrek dal yapısında	Sarımsı yeşil renkte, 25cm uzunlukta, yan ya da son durumlu, bileşik salkım kuruluşunda, sık çiçekli. Küçük yuvarlak, çekirdekli sulu meyve durumunda. Kızılsı erguvan renginde.

3	*Cistaceae*	*Cistus creticus* L. Laden 50-1200 m	1-1,5 yer örtücü, dağınık formlu, kaba dokulu, geniş taçlı.	Herdemyeşil, 2-5 cm'ye ulaşan oval eliptik veya ters yumurta şeklinde yaprak. Saplar sürgüne karşılıklı dizilişte. Üst yüzü seyrek alt yüzü sık tüylü. Hoş kokulu. Sık dallı, yapışkan ve kıllı, kokulu	Büyük, çekici, çiçek kuruluşu durumunda, tabanda sarı, beyaz, sarı, menekşe tonlarında. Mart- Haziran aylarında açar. Meyve kapsül şeklinde.
4	*Ericaceae* Alt fam: *Arbutoideae*	*Arbutus unedo* L. Kocayemiş 0-300 m	7m.çalı-ağaççık, dağınık geniş tepe tacında. Orta dokulu.	Herdem yeşil. Yeni sürgün tüylü, 5-10 cm uzunlukta, uzunca elips şeklinde, kenarları keskin dişli, ucu sivri, kısa saplı, üstü parlak koyu yeşil, alt yüzü donuk açık yeşil yaprak. Dal kabuğu, koyu kızılımsı, şerit şeklinde soyulur. Dallar sık ince dokulu. Beyaz ya da pembe görünüşlü.	Sonbaharda çiçek açar, ilkbahara kadar sürer. Dalların ucunda çok çiçekli,bileşik salkım kuruluşunda toplanmış, beyaz, açık pembe renkli. Meyve yuvarlak, 1-2cm çaplı, etli, önceleri yeşil, sonra portakal, olgunlaşınca kırmızı renkli. Üstü taneli, pürüzlü, buğulu görüntüde. Sonbaharda çiçekle beraber görülür.
	Ericaceae Alt fam: *Arbutoideae*	*Arbutus andrachne* L. Sandal ağacı 0-800 m	6m. ağaççık, yuvarlak ovalimsi formlu, orta dokulu.	Herdem yeşil, 5-10cm uzunluğunda, derimsi, uzun yumurta şeklinde, düz kenarlı, koyu yeşil. Taze sürgün tüylü, kalın dallı. Gövde kabuğu düzgün, kızıl kahve, yaprak şeklinde kavlar.	Beyaz, dik duruşlu, bileşik salkım kuruluşunda, Mart-Nisan ayında çiçek açar, hoş kokulu. Meyve yuvarlak, 1-1,5cm çapında turuncu veya kırmızı renkli, sonbaharda olgundur.
5	*Ericaceae* Alt fam: *Vaccinioideae*	*Vaccinium myrtillus* L. Yaban mersini 0-1200 m	0,5-1 m çalı, ince dokulu, dağınık formlu.	Kışın yaprak döker. Yeşil, 1-3cm, kısa saplı, yumurtamsı elips şeklinde, kenarları ince dişli yaprak. Alt yüzünde damarlar beze tüylü, almaçlı dizilişli. Sürgünleri tüysüz ve keskin köşeli, yeşil renkte.	Çiçekler kızılımsı renkte, yaprak koltuğunda, uzun sap üzerinde tek ve sarkık. Meyve üzümsü, 6-10mm çaplı, yuvarlak.Olgunlaşınca dumanlı mavimsi renkte. Tatlı ve çok tohumlu.
6	*Fabaceae*	*Genista lydia* Boiss. Boyacı otu 300-2100 m	0,5-1 m yuvarlak formlu çalı. İnce dokulu.	Yaprak döker. Yapraklar almaçlı dizilişte. İpek tüyleri vardır.	Son durumlu, salkım ya da başçık kuruluşunda, sarı çiçekli. Meyve bakla şeklinde.
7	*Fabaceae*	*Spartium junceum* L. Katır tırnağı 0-600 m	5 m çalı, dik duruşlu, ince dokulu, yuvarlak formlu.	Yapraksız ve ya az yapraklıdır. 10-25 mm uzunlukta, düz kenarlı, az tüylü yaprak. Taze sürgünler yeşil ve yuvarlak. Yaşlı dallarda kabuk yeşilimsi boz renkli. Gövde uzunlamasına yarılmıştır.	Çiçekler sarı renkte, son durumlu, seyrek, salkım kuruluşunda, güzel kokulu. Meyve bakla şeklinde, 4-10cm, boz renkli, ipek tüylü, esmer kahverengi. Tohum parlak kızıl sarı.
8	*Guttiferae*	*Hypericum androsaemum* L. Sarı kantaron	1m çalı. İnce dokulu, dağınık formlu.	Yaprak döker. Büyük yumurtamsı yürek şeklinde yapraklar tam kenarlı, üst yüzü taze yeşil, altı mavimsi. İnce dal yapılı.	Çiçek son durumlu, şemsiye kuruluşunda ve büyük. Meyve yumurtamsı şekilde, üç gözlüdür ve yarılır.

9	*Myrtaceae*	*Myrtus communis*L. Mersin 0-550 m	4 m, çalı. Sık dokulu, dağınık form, geniş taç.	Herdem yeşil. 1-3cm, sivri uçlu, kama görünüşlü, düzgün tam kenarlı, tüysüz, derimsi, ezildiğinde güzel kokulu, üzerinde saydam noktalar olan yapraklar. Üst yüzü parlak koyu yeşil, alt yüzü mat yeşil. Genç sürgünler ince ve beze tüylü, dört köşeli. Odunu kırmızımsı, sık yapılı ve esmerdir.	Beyaz çiçekli, güzel kokulu, yaprak koltuğunda, uzun saplı. Meyve bezelye büyüklüğünde, yuvarlakça yumurtamsı, yalancı üzümsü meyve durumunda. Çoğunlukla mavimsi kara ya da beyaz. Sonbaharda olgunlaşır.
10	*Oleaceae*	*Phillyrea latifolia* L. Akçakesme 10-1350 m	5 m çalı veya ağaççık, kaba dokulu, dar tepeli.	Herdem yeşil. Yapraklar 2-6cm uzunlukta. Elipsi yumurta veya biçimli, derimsi, kenarları dişli, tabanı yuvarlakça, ucu hafif sivrice, tüysüz üst yüzü parlak yeşil alt yüzü sarımsı yeşildir. Karşılıklı dizilişte. Odunu ince lifli, koyu esmer renkte ve ağırdır.	Çiçekler beyaz renkli, küçük, yaprak koltuğunda demet görünüşünde olan salkım kuruluşunda toplanmış. Meyve mavimsi kara renkte, tek çekirdekli, yuvarlakça sivri uçlu.
11	*Styraceae*	*Styrax officinalis* L. Tesbih ağacı, 0-1550 m	8 m çalı-ağaççık orta dokulu, yuvarlak formlu.	Yaprağını döker. Yapraklar 2-5 cm uzunluğunda, yumurta biçiminde, tabanı yuvarlak, küt uçlu, düz kenarlı, alt yüzünde beyaz ve sık yıldız tüylü, yaprak sapı 5-10mm. Sık dallı, sürgünleri yıldız tüylü, sarımsı boz renkli,	Beyaz çiçekli, hoş kokulu, 3-6 çiçekli, sarkık salkım kuruluşunda, uzun saplı, tüylü. Nisan-Haziran aylarında açar. Meyve 1.2-1.4 cm, yuvarlak çekirdekli, yeşil renkli ve üzeri sık tüylü, 1-2 tohumlu.
12	*Thymelaeaceae*	*Daphne pontica* L. Sırımbağı 0-2000 m	1m. çalı. Kaba dokulu, geniş taçlı, yer örtücü.	Herdemyeşil. 2,5-7cm uzunlukta. Ters yumurta biçimli, derimsi, tabana doğru dar, sivri uçlu, kısa saplı, parlak koyu yeşil. Sürgün ve dallar tüysüz, taze sürgünler yeşil renkli. Çok esnek ve koyu esmer renkte.	Çiçekler mayıs ayında açar, beyazımsı ya da sarımsı yeşil, 1-3 tanesi bir arada, uzun saplı. Hoş kokulu. Çekirdekli meyveler yumuşak etli, az derimsi, sert kabuklu.

Çizelge 2. Bitkilerin ekolojik istekleri ve kullanımları

Latince Adı	İyi Geliştiği Ortamlar	Toprak İsteği	Peyzaj Mimarlığında Kullanım Olanağı	Endüstride Kullanımı	Diğer Özellikleri
A. andrachne L.	Ilıman, bol ışıklı. Kurağa dayanıklı.	Her ortamda	Gurup ve soliter olarak, küçük bahçelere uygun.	---	Meyveleri toplanır, satılır.
Arbutus unedo L.	Güneşli, sıcak ve korunaklı yerler.	Her toprakta yetişir.	Park ve bahçelerde gurup ve soliter olarak yıl boyu kullanıma uygun. Gövde rengi ile etkili.	Yapraklarından elde edilen koyu kahverengi hoş kokulu sakızımsı zamk parfümeride kullanılır.	---
Cistus creticus L.	Ilıman korunaklı, deniz	Her toprakta. Tuzlu	Taş ve kaya bahçelerinde, karayolu eğimli	Yapraklar rezin, uçucu yağ ve tanen	Erozyon önleme amacı ile kullanılabilir.

	soğuğuna ve kurağa dayanıklı	topraklara dayanır.	alanlarında ve yer örtücü olarak.	taşır.Tıbbi amaçla ve parfümeride kullanılır.	
Daphne pontica L.	Bol yağmurlu yerlerde, orman altında, geniş yayılış gösterir.	Nemli, kireçsiz, humuslu topraklarda iyi gelişir.	Yer örtücü olarak, kara yolları ve eğimli alanlarda grup olarak.	Meyve ve kabuklarında n tıpda yararlanılır.	Yaprakları yemeklerde baharat olarak kullanılır
Genista lydia Boiss.	Ilıman iklimlerde. Kurağa dayanıklı	Hafif, fakir, verimsiz taşlık topraklar.	Erozyon önlemede, sorunlu alanlarda, yer örtücü olarak. Çiçek etkisi ile park ve bahçelerde bakımı zor olan bölgelerde.	Boya yapımında kullanılır.	---
Hypericum androsaemu m L.	Düzlük ve dağlık çevrelerde, nemli yerlerde görülür.	Orman altı bitki örtüsü içindedir.	Yer örtücü olarak, park ve bahçelerde.	---	Çiçekleri tıbbi olarak kullanılır.
Myrtus communis L.	Akdeniz bölgesi maki alanları.	Serin ve humuslu drenajı iyi topraklarda.	Park ve bahçelerde grup olarak kullanılabilir. Çit olarak kullanıma uygun.	Yapraklarınd an tıbbi amaçla kullanılan Mytrol maddesi elde edilir.	Yavaş büyür.
Phillyrea latifolia L.	Ilıman iklimde, güneşli yamaçlarda, taşlık kalker alanlarda, ışık alan seyrek ormanlar ve orman içi açıklıklarda	Orta derecede humuslu, gevşek ve kireçli topraklarda.	Rüzgara dayanıklı olması ile çit oluşturmada, sık dalları ile perdelemede etkilidir. Meyveleri sanayide kullanılır.	Odunundan kömür elde edilir. Meyveleri kullanılır.	Gövde ve kökten filiz verme gücü yüksektir. Yavaş büyür.
Pistacia terebinthus L.	Kurak ve ılıman, bol ışık,	Kireçli, taşlık yamaçlarda	Sonbahar da kızaran yaprakları ile etkili. Park alanlarında soliter ve grup olarak.	Meyveleri çerez veya börek yapımında kullanılır. Ayrıca meyvesinden menengiç kahvesi, yağından sabun yapılır.	Odunu sert, Chios adında güzel kokulu, terebentin elde edilir. Eski Mısırda Bu özelliği mumyada kullanılmış. Antep fıstığı aşılanabilir.
Rhus coriaria L.	Soğuktan etkilenir. Kurak ve güneşli yerlerde iyi yetişir.	Her toprakta yetişebilir. Kalkerli topraklarda iyi yetişir.	Küçük bahçelerde, tek olarak ve parklarda kırmızı sonbahar rengi için grup olarak kullanılabilir.	Sürgün, yaprak, kabuk, kök ve meyvesinden boya	Meyvesinin kurutulup öğütülmesi ile elde edilen baharat yemeklerde ekşi olarak kullanılır.

				yapımında yararlanılır. Yaprakları tütüne karıştırılır.	
Spartium junceum L.	Don tehlikesi olmayan ılıman güneşli yerler. Maki örtüsü ile birlikte.	Taşlık kayalık yamaçlar, az kumlu ve kireçli topraklar	Sorunlu alanlarda, geniş park alanlarında grup olarak.	Halı yapımı için boya maddesi olarak kullanılır.	Çiçekleri tıbbi amaçlı kullanılır.
Styrax officinalis L.	Ilıman iklim, soğuktan korunaklı yerler ister.	Besince zengin toprakları sever. Killi, balçıklı,alkali topraklarda iyi gelişir.	Çiçeklerinin görüntüsü ile etkili, park ve bahçelerde grup ve soliter kullanıma uygun .	Tohumlarında reçine ve yağlar bulunur. Yurt dışına satılır.	---
Vaccinium myrtillus L.	Ilıman iklimde, dağlık bölgelerde bulunur.	Besince fakir, humuslu, asitli ya da kumlu top. ve turbalık	Küçük bahçelerde, parklarda grup olarak.	Meyvelerinden ilaç, reçel ve şurup yapılır. Yapraklardan çay yapılır.	Seyrek ormanlarda ve orman içi açıklıklarda görülür.

Sonuç

Çanakkale kentinde yer alan yeşil alanlar, parklar, yol yeşillikleri ve orta refüjler, çocuk oyun alanları, mahalle aralarında yer alan cep parkları incelendiğinde bölge doğal bitki örtüsüne ait bitki türlerine yer verilmediği görülmektedir. Çanakkale'de kent parkı niteliğindeki halk bahçesinde kullanılan süs bitkileri nitelik bakımından yetersiz olmakla birlikte doğal bitki örtüsündeki türler de yeterince kullanılmamıştır (Erduran ve Kabaş, 2010).

Kent genelindeki yeşil alanlarda, ağaçlandırmada kullanıma uygun türlere ve egzotik bitkilere daha çok yer verilmiştir. Çanakkale'nin doğal örtüsünden seçilen bitki örneklerinin özelliklerinin incelenmesi sonucunda bu türlerin kent şartlarında kullanımı ile Atik ve Karagüzel (2007)'in çalışmalarında belirttikleri gibi sağlıklı bir bitki dokusu sağlanabilecek, ekolojik, estetik, ekonomik faydalar yanında su kaynaklarının korunmasına katkı sağlanarak yerel çevreye uyumlu tasarımlar elde edilebilecektir. Bu bitki türlerinin kültüre alınarak devlet ve özel sektör tarafından üretimlerinin desteklenmesi ve tanıtımlarının sağlanması kullanımlarını artıracaktır. Çanakkale'de işletmelerin yetersizliği nedeni ile süs bitkisi üretiminde yeterli sayı ve standarda ulaşılamamaktadır (Kelkit, 2002). Kentte geniş alanlarda yapılan düzenlemelerde daha çok yakın illerdeki fidanlıklardan bitki temin edilmektedir. Bu da hem maliyetlidir hem de bitkilerin yeni yerlerine uyumları zaman almaktadır.

Kaynaklar

Akman, Y., 1995. Türkiye Orman Vejetasyonu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Yayını, s: 1, Ankara.

Atalay, İ., 2002. Türkiye'nin Ekolojik Bölgeleri, Orman Bakanlığı Yayınları, No: 163, s. 89, İzmir.

Atik, M., Karagüzel, O., 2007. Peyzaj Mimarlığı Uygulamalarında Su Tasarrufu Olanakları ve Süs Bitkisi Olarak Doğal Türlerin Kullanım Önceliği. Tarımın Sesi TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Antalya Şubesi Yayını, Sayı 15, Sayfa: 9-12.

Avcı, M., 2005. Çeşitlilik ve Endemizm Açısından Türkiye'nin Bitki Örtüsü. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Coğrafya Dergisi Sayı: 13, sayfa:27-5. İstanbul.

Davis, P.H., 1965. Flora of Turkey and The Aegan Islands. University Pres, Vol: I-Ix, Edinburg.

Erduran, F., Kabaş, S., 2010. Parklarda Ekolojik Koşullarla Dengeli, İşlevsel ve Estetik Bitkilendirme İlkelerinin Çanakkale Halk Bahçesi Örneğinde İrdelenmesi. Ekoloji Dergisi 19, 74, sayfa: 190-199.

Gökmen, H., 1973. Kapalı Tohumlular (Angiospermae), 1. Cilt. Şark Matbaası. Ankara.

Gökmen, H., 1977. Kapalı Tohumlular (Angiospermae), 2. Cilt. Orman Harita ve Fotogrametri Müdürlüğü. Ankara.

Güngör, İ., Atatoprak, A., Özer, F., Akdağ, N, Kandemir N.İ., 2002. Bitkilerin Dünyası. Lazer Ofset Matbaa. ISBN: 975-97874-0-7. Ankara.

Karamanoğlu, K., 1974. Türkiye Bitkileri 1.cilt. Fon Matbaası. Ankara.

Kelkit A., 2002. Çanakkale Kenti Açık-Yeşil Alanlarda Kullanılan Bitki Materyali Üzerinde Bir Araştırma. Cilt: 10 Sayı: 43, sayfa:17-21.

Kutluk H., Aytuğ, B., 2004. Plants of Turkey Grid By Grid A1-B1. Birlik Ofset Yayıncılık, Eskişehir

Menashe, E., 2001, Bio-Structural Erosion Control: Incorporating Vegetation in Engineering Designsto Project Puget Sound Shorelines. At Puget Sound Research, A Conference Relating to the Puget Sound/Georgia Basin Ecosystem in Bellevue, WA.

Öztürk, C., 2005. Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı'nın Koruma-Kullanım İlkeleri YönündenİrdelenmesiÇanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale.

Shaw,W.W., Harris, L.K., Livingston, M., Charpentier, J.P. and Wissler, C., 1996. Pima County Habitat Inventory Phase II, Report to Arizona Game and Fish Department, 94 pp.

Uslu, A.O., 2002. İthal Süs Bitkileri ile Ekonomik/Ekolojik Park Tasarımı Gerçekleşebilir mi? II. Ulusal Süs Bitkileri Kongresi, s: 191-200, Antalya.

TR22, 2009, Balıkesir-Çanakkale. Bölgesel Göstergeler. ISSN 1307-0894 Yayın No:3306, ISBN 978-975-19-4577-8 Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara.

Yahyaoğlu, Z., Ölmez, Z., Eminağaoğlu, Ö., Temel, F., Göktürk, A., 2006. Artvin-Çoruh HavzasındaDoğal Olarak Yetişen Bazı Çalı ve Ağaççık Türlerinin Fidan Üretim Tekniğinin Araştırılması.TÜBİTAK, Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik Araştırma Grubu, Artvin, Sayfa: 24-29.

Yılmaz, H., 2009. Karayolu Şevlerinde Doğal Olarak Yetişen Odunsu Bitkilerin Kullanım Alanlarının İrdelenmesi; Erzurum-Uzundere Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi Seri: A, Sayı: 1, Yıl: 2009, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 101-111.